

Gyökeres változás készül a devizarendszerben.

— Gyáriparosok a kereskedelmi miniszter előtt. —

(A Szegei tudósítójától.) Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter, amikor legutóbb magához kérte a gyáripari érdekképviseletek vezetőit, a gyáripár válságának az okairól és a munkabeszüntetés arányairól informáltatta magát. Az érdekeltek képviselői közül volt csütörtökön délután a kereskedelmi minisztériumban. Az érdekeltek képviselőiben elsőnek Fenyő Miksa, a GyOSZ igazgatója ismertette a gyáripár súlyos helyzetét és rámutatott arra, hogyha a devizapolitikában változás nem történik, rövidesen megáll az exportálás. Kérték a minisztert és a Devizaközpont igazgatóját, hogy rövidesen hassanak oda, hogy a devizakiutalás és beszállítások tekintetében változást teremtsenek.

Majd Bacher Ernő, a Viktória-gőzmalom ve-

zérigazgatója szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a devizapolitika mennyire megnehezíti a malmok export lehetőségét.

Utána Kende Tódor igazgató ismertette a vasipár helyzetét és a kilátástalan exportlehetőségeit.

Kende után valamennyi érdekeltség képviselője felszólalt. Ezen felszólalások abban rezmálhatók, hogy a legrövidebb idő alatt rendet kell teremteni a devizabeszolgáltatás és kiutalás mai lehetetlen rendszerébe.

Tabakovics Dusan a Devizaközpont igazgatója reflektált az elhangzott sérelmekre és kijelentette, hogy a Devizaközpont a legrövidebb idő alatt eleget fog tenni az érdekeltek kívánságainak; eszerint tehát csakhamar fontos változás várható a devizarendszerben.

Megsemmisítik a debreceni választást?

Debrecenből jelenti a Szegei tudósítója: Ismeretes, hogy hétfőn tartják meg a pótválasztást Nagy Vince és Haendel Vilmos között. Mint utjabban értesülünk, ez azonban még nem befejezett tény, mert *kilátás van arra, hogy technikai hibák miatt magát az alapválasztást fogják megsemmisíteni.* Ez az intézkedés hivatalból fog megtörténni. Ha hétfőig nem határoznak az alapválasztás megsemmisítéséről, úgy hétfőn a pótválasztást megtartják. A pótválasztás megejtése azonban nem jelenti azt, hogy ez kizárja az alapválasztás későbbi megsemmisítését. Az új választásnak még februárban le kell folynia. A technikai hibák megör-

ténte nem érinti a választási elnök személyét.

Egyébként a debreceni választás eredménye a szembeálló demokrata és radikális pártok között nem szüntette meg az ellentéteket. Nagy Vince magas szavazati aránya után a szociáldemokraták és a radikális polgáriak azt hiszik, hogy Rassay, Sándor Pál és Vázsonyi támogatása nélkül is győzelemre viszik Debrecenben a pótválasztáson Nagy Vincét. A másik párton Haendel fájvédő mellett szintén erős mozgalmat indítanak a párt hívei és most már éppen a jelölt személyére való tekintettel azt hiszik, hogy a kormánypárt is teljes erejével fogja Haendelt Nagy Vincével szemben támogatni.

Pálffy Dániel rágalalmazási pöre.

(A Szegei tudósítójától.) Emlékeztet még a szegedi kereskedelmi és iparkamarának az a két év előtti teljes ülése, amelyen Pálffy Dániel hosszabb beszédet mondott és ebben hevesen támadta a kamara tisztviselőit, amiért azok liberális politikai gyűlésen állandóan résztvesznek, sőt támadó cikkeket írnak a liberális napilapban Bethlen István keresztény politikája ellen. Beszéde során elmondta, hogy dr. Landesberg Jenő kamarai titkár résztvevett a Bárczy-pártnak egyik vacsoráján, amelyen Gerő Lipót is megjelent, aki pedig „*prononszirozott kommunista*” és nem érti, „*hogyan kerülte ki eddig az ügyesség figyelmét*”. Ezekért a kitételekért Gerő Lipót rágalalmazás és becsületsértés címén följelentette Pálffy Dánielt. A járásbírószágon ebben az ügyben már többször kiütötték a főtárgyalást. Csütörtökön délelőtt azután dr. Apczy Béla járásbíró ismét kiütötte a főtárgyalást és ezen Pálffy Dániel védője, dr. Bokor Pál kíséretében jelent meg. Gerő Lipót főmagánvádlót dr. Burger Béla ügyvéd képviselte.

A személyi adatok fölvétele után a bíró ismertette a följelentést, majd Pálffy Dániel mondott hosszabb beszédet.

— Amikor a legutóbbi nemzetgyűlési választások idején — mondotta — Bethlen István gróf miniszterelnök Vásárhelyre utazott Szege-den át, nálam szállott meg és nálam is vacsorázott. A vacsora utáni napon dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár cikket írt a Szegei Naplóban, amelyben foglalkozott az én politikai magatartásommal. Kifigurázott engem, többek között a „*halpapríkás politikusa*” kifejezést is használta. A legközelebbi kamarai teljes ülésen, 1922 április 19 én szóva tettem a kamarai tisztviselők politizálását és a kontraszt kiemelésére használtam az inkriminált kifejezéseket.

— Amíg engem, mint a keresztény nemzeti eszme harcosát támadnak a kamarai tisztviselők, addig dr. Landesberg Jenő kamarai titkár olyan banketten vesz részt, amelyen Gerő Lipót is jelen volt, sőt felköszöntik egymást. Gerő pedig a nagy sztrájk idején — a nemzeti kormány működése alatt, 1919-ben — a szocialistáknak egyik vezére volt.

— A kifejezéseket — folytatta Pálffy — közérdekből használtam és erre a valódiság bizonyításának elrendelését kérem. Harsányi volt helyettes főügyészről hallottam, hogy Gerő milyen politikai magatartású. A közérdeket

abban látom fennforogni, hogy a kamarai tisztviselők, mint a munkaadók érdekeltségének képviselői, politikai gyűléseken a munkássággal érintkeznek, holott azelőtt hosszú éveken át egymás ellen küzdöttek. Kérem Szilassy Cásár és dr. Papp Menyhért kihallgatását.

Dr. Burger Béla, a főmagánvádló képviselője szólal fel ezután. Ellenzi a valódiság bizonyításának elrendelését, mert közérdek fent nem forog. A vádlott ugyanis a kamara gyűlésén a kamarán kívül álló sértettel oly vonatkozásban aprosztrófálta, amelyre semmi szükség nem volt. A bankett, amelyen a titkárok és Gerő Lipót is résztvevett, a Bárczy-féle polgári pártnak volt vacsorája.

— A vádlott különben — mondotta dr. Burger — nem jelölt meg alkalmas tényeket a valódiság bizonyítására, de meg nem is olyan személy, aki a közérdek képviselőjére jogosított volna. Bizonyítani kívánom okiratokkal, hogy bár Pálffy néha igen nagy jövedelmekkel rendelkezik, saját beismerése szerint évek óta adót nem fizet, holott az adó törvények büntető rendelkezéseinek megalkotásában maga is részt vett.

Itt kínos incidens zavarta meg a tárgyalás menetét. Dr. Bokor Pál valamit közbeszólt, mire dr. Burger energikus hangon kérte, hogy ne zavarja őt előterjesztésében, ő is végigvárta Pálffy védekezését. Apczy bíró vetett véget a vitának, mondván, hogy a védők ne ragadtassák el magukat indulataiktól.

Dr. Burger ezután tovább folytatta beszédét, amelynek során megemlítette, hogy Pálffy a fővárosban nyomorgó 20 éves leányának mindössze 7000 korona tartásdíjat fizet. Ilyen egyén — mondotta — nem jogosult purifikatori működést kifejtteni.

A valódiság bizonyításának elrendelése esetén kéri kihallgatni Wimmer Fülöpöt, dr. Tonelli Sándort és dr. Landesberg Jenőt.

Apczy bíró elrendeli a mindkét részlől felajánlott valódiság bizonyítását, a legközelebbi tárgyalásra az összes tanukat megidézi.

Dr. Burger Béla semmisségi okot jelent be, mert a valódiság bizonyításának elrendelése a vád lényeges elvét sérti.

A tárgyalást ezután elnapolták.

Óráját javitassa Babosnál, Oroszlán-utca 6. 997

Elsőrendű tehénneműek, kalapok, nyakkendők legolcsóbb árban Szende Mihálynál, Kelemen-u. 12. 665

Reiniger Jakab.

Életemben nem túrtam az igaz szót, Reiniger bácsi, ha az a dicséreted volt, holtodban kell most mindent elmondanunk, mikor áttevél a tulsó partra s itt hagyod ezt a keservesen összegubancolt világot, amely a közéletben sok mély szomorúságot, de tiszta családi életedben annál több benső, lelki örömet adott neked.

Mikor ma délből utoljára simogattam meg hideggé vált fejedet, amelyet pedig, Istenem, milyen izzóvá tett mindenkor a szárnyaló sok gondolat, — te vallásod gyönyörű szimbolumaként már ott pihentél az anyaföldön s én ebben a pillanatban minden időknél tisztábban és élesebben értettem meg magyar sorsokat, magyar állapotokat, körülményeket és helyzeteket: Reiniger Jakab, a külsejében is mokány magyar, visszamegy az anyaföldbe, amelyből származott, amelyet jobban szeretett, mint azok, akik a latifundjaikért rajonganak érte; szolgálta törhetetlen erővel, védelmezte ékesszólásával, harcolt érte elméjének damaszkusi pengéjével, hiszen nem is lehetett volna más, mint magyar, — s talán mégis akadnak közéleti szegénylegények, akik vilássa teszik ezt a magyarságot.

Utolsó utadat kísérje bucsuszava szegény kis hivednek, aki az édesapát megillető tisztelettel övezett már életemben is és el nem porladó emléket emel neked a lelkében. Te kivétel voltál abban a nagy forgatagban is, amely a dacos magyar átok szárnyán csapja egymásnak az embereket s ahogy az olasz dallamos nyelvének legszebb idiomáival káromolja a szenteket, hogy kálaplevéve hozzátegye: „Kivéve páduai szent Antal”, — úgy álltal te is szinte egymagadban abban a nagy darab históriában, amit néhány rohamos év óta átélünk.

Volt izgalmunk, nyugtalanságunk, halálfélelmünk, szennyes habok elégszer kavargtak, mert hajította fodrukat az örök emberi indulat, de a legféltelenebb tobzódás, ellentétkeresés is megállt azon az uton, ahol különös lelki kultúrájával azt képzelte, hogy imádkozik s elmotyogta zavartan:

— Kivéve Reiniger Jakabot...

Mikor az egész világ fél és negyedalkotásokból van összetákolva, olyan megnyugtató volt, hogy tebened egészet kapunk, egész embert. Ügyvédi kamarád falára aranybetűkkel kellene bevésní azt a néhány mondatot, amivel Czibula Antal védelmébe belekezdél. Az ügyvéd klasszikus hitvallása volt ez hivatásáról, senki más nem mondhatta el annyi joggal, mint te, Reiniger bácsi.

— „Egy frivolitással kezdem, hogy miért éppen én vállaltam ezt a védelmet. Sőt bevallom, hogy magam toltam fel magam védőnek, ami tán nem is nagyon egyezik az ügyvédi rendtartással. Mentségem, hogy nem anyagi érdekből, vagy hiúságból tettem, mert hiszen mit akarhat egy 73 éves ember a jövőtől. De tettem ezt, hogy az ügyvéd legszebb hivatásának eleget tegyek, hogy védjem azt, aki ha tévedett is, nem volt bűnös. Alkalmasnak találtam magam erre azért, mert semmi politikai alakulatban soha nem vettem részt, nem voltam soha semmi szervezet tagja és így objektive tudom elbírálni a dolgokat.”

Mikor a te kristályosan tiszta életed így nyilatkozott meg, plasztikus képét adad ennek az egész életnek. A te akkori 73 évesnek azóla csak három újabb esztendőnt engedélyezett a végzet, de ahogy addig nem volt ellenséged, haragosod, azóla sem került, pedig gyakran rándult össze dus szemöldököd s igen szigoruan nyilatkozott meg klasszifikáló, de ember-szerető őszinteséged.

Éltél közöttünk, lázasan törtető, gyors rohanásúak között s messzebbre jutottál mindnyájunknál, mert az elméd irányította a szívedet s nem fellobbanó szíved az elmédet. Megszoktuk gyerekkorunk óta, hogy példát jelentésél nekünk, imponálóan hatalmas tudást, elfogulatlanúságot, tiszta judiciumot, a te karakteredhez nem fröcscent föl a közélet utcai sara, de habozások, bizonytalanságok idején megnyugvást hozott a gondolat, hogy: „Majd Reiniger...” Mert abban meg lehetett bízni, amit te mondtál, mert csak az igazat, az őszentlent, a becsületeset mondtad.

Téged miniszterek, hatalmasak előszobái akkor sem látak, amikor a nagyurakat nem az